

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 21. jul 2022.godine

RTS- Dr Blagojević: Važno je javiti se u kovid ambulantu sa prvim simptomima

RTS- Slučaj "Balans medike" opominje, kako da lako proverite da li je klinika u koju idete registrovana

BLIC- Doktor Kon prognozira kada nas očekuje novi pik, šta je sa Kriznim štabom i ima li mesta panici od Zapadnog Nila: Možemo se vakcinisati SVAKA 3 MESECA

POLITIKA- Šekler: Očekuje nas i 20.000 zaraženih dnevno

Dr Blagojević: Važno je javiti se u kovid ambulantu sa prvim simptomima

Gotovo u celoj zemlji, u svim kovid ambulantama, povećan je broj pacijenata. Doktorka kovid ambulante DZ "Savski venac" Tijana Blagojević kaže da u toj ambulanti broj dnevnih pregleda prelazi 160, te apeluje na građane da se jave čim primete prve simptome koronavirusa.

U pojedinim kovid ambulantama juče je bilo četiri puta više pregleda građana sa simptomima koronavirusa nego prethodnih dana.

Doktorka Tijana Blagojević rekla je za RTS da je u kovid ambulanti DZ "Savski venac" od jutros obavljeno 80 pregleda, a da broj pregleda od početka nedelje na dnevnom nivou prelazi i 160.

"Lakše kliničke slike su kod mlađih pacijenata, dok hronični bolesnici, pacijenti sa imunodeficijencijama, imaju nešto teže kliničke slike", ističe Blagojevićeva.

Doktorka poziva građane da se, čim primete prve simptome koronavirusa, jave u kovid ambulante, kako bi dobili odgovarajuću terapiju.

"Nažalost, sve veći broj građana javlja se četvrtog, petog dana od pojave simptoma kada prelazi u težu kliničku sliku", ističe doktorka.

Blagojevićeva naglašava i da pacijenti sa lakšom kliničkom slikom dobijaju terapiju u ambulanti, dok se sa težom šalj u kovid bolnicu u Batajnici.

Slučaj "Balans medike" opominje, kako da lako proverite da li je klinika u koju idete registrovana

"Balans medika", u kojoj je nameštana kičma Beograđaninu koji je posle toga preminuo, registrovana je kao ogranak firme za "spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge". Mediji prenose i da je nadležna inspekcija utvrdila da ova klinika nema dozvolu da se bavi medicinskim uslugama i da je podneta prijava za prekršajni postupak. Sve je više građana koji na preglede odlaze i na privatne klinike. Kako da znamo koja je bezbedna i proverena?

Ambulantu, ordinaciju ili polikliniku mogu da osnuju isključivo zdravstveni radnici i to kada nadležnoj zdravstvenoj inspekciji podnesu dokaze o stručnoj spremi, ispravnosti prostora, opreme i svega ostalog što je propisano pravilnikom o obavljanju zdravstvene delatnosti.

"Svaki oblik obavljanja delatnosti u privatnoj praksi, počevši od ambulante, preko ordinacije do poliklinike, mora da ima oglasnu tablu u propisanim okvirima koja stoji u čekaonici gde su pacijentima dostupne informacije o tome ko radi u toj privatnoj ordinaciji, poliklinici ili već nekom drugom obliku, sa kojim rešenjem Ministarstva zdravlja i nadležne zdravstvene inspekcije", ističe dr Goran Stamenković iz Ministarstva zdravlja.

Pre nego što dođu na zakazani pregled i pogledaju oglasnu tablu, pacijenti mogu da provere da li je određena ustanova registrovana i da li je u aktivnom stanju na sajtu Agencije za privredne registre ili slanjem upita Ministarstvu zdravlja.

"Imaju sajtovi gde postoje licence, gde može da se vidi ko ima licencu, imate na APR-u, ali ne proveravam, samo po preporuci", kaže jedan od građana.

Drugi kažu da idu u one poznate, ili se raspitaju kod prijatelja koji su već bili u određenoj klinici.

Postoje i posebne licence za rad.

"To odobrenje može da dobije isključivo zdravstveni radnik, isključivo onaj ko ima određene dokaze o svom profesionalnom statusu, dokaze o stečenim znanjima, iskustvima, veštinama da obavlja sve te oblike komplementarne medicine - ima ih 10 nabrojanih u pravilniku, i da je zaposlen u jednoj od privatnih ustanova, odnosno privatnih ordinacija ili poliklinika", pojašnjava Goran Stamenković.

Ističe da to dobro znaju zdravstveni radnici i da je na njima velika odgovornost da svoje usluge ne pružaju u neregistrovanim uslovima, u neregistrovanom prostoru i kod neregistrovanih kompanija ili nekih sumnjivih subjekata.

Jednom kada se dobiju, licence važe dokle god se obavlja delatnost i ispunjavaju uslovi, a to proveravaju inspektori. Ipak, u ovom trenutku oko 70 odsto kontrola je po prijavama građana, a redovnih samo 30 odsto.

Doktor Kon prognozira kada nas očekuje novi pik, šta je sa Kriznim štabom i ima li mesta panici od Zapadnog Nila: Možemo se vakcinisati SVAKA 3 MESECA

Omikron BA.5, koji dominira u Srbiji, višestruko je zarazniji od svih dosadašnjih sojeva i podvarijanti korone jer jedna osoba može da inficira čak 15 do 20 ljudi. A morbili, koji su dosad bili najzaraznije oboljenje, primer su ekstremne zaraznosti jer jedan može da inficira 17 njih. Pa, u trenutnoj situaciji praktično na svaka tri meseca možemo se vakcinisati protiv korone. Međutim, to bi trebalo da prođe regulativu kod nas, kaže u intervjuu za Kurir epidemiolog prim. dr Predrag Kon, član kriznog štaba za borbu protiv kovida 19.

Da se vakcinišemo na tri meseca, pa to nije realno?

- Ne mislim da će bilo ko prihvatiti da se na svaka tri meseca imunizuje, pa čak ni ja. Ipak, kovid postaje daleko blaža bolest, daleko je realnije da se jednom godišnje obnavljaju busteri, ali ne za sve. Čekam petu dozu s novom podvarijantom omikrona, koja će stići na jesen. I vrlo je bitno da budemo pripravn i imamo vakcine, jer one ne padaju s neba.

Na jesen uvodimo petu dozu?

- To je na Nacionalnom komitetu za imunizaciju, koji bi to trebalo da prati. Ni Izrael, koji je ispred svih, nije još naveo petu dozu kao nešto što će administrirati građanima, a kod nas će to svakako ići sporije nego u Izraelu. Ali biće na dnevnom redu na jesen.

Imamo oko 4.000 zvanično novozaraženih dnevno, a koliko je realno zaraženih? Pet, deset puta više?

- Presek i sekvenciranje rađeni su 6. juna, pa 8. jula, kada smo u 190 uzoraka imali nešto manje od 28 odsto onih sa BA.5 sa svojih osam linija. Dok ga je mesec dana ranije bilo svega 0,96 odsto. To znači da BA.5 zaista počinje naglo da se širi i dominira i praktično se ponaša kao da je novi virus, zaobilazi imunitet. A samo je podvarijanta. Obično govorim da je pet puta više zaraženih nego zvanično, ali je teško proceniti koliko ih je zaista. Određeni stepen imuniteta postoji, pa čak i u odnosu na BA.5, jer je manje težih formi i smrtnih ishoda. Veliki broj starijih se testira, ali verovatno veliki broj mlađih nosi virus, a da toga nisu svesni. Očekuje se ogromno zaražavanje i na jesen, i to će biti problem.

Kada će pik ovog sedmog talasa?

- Iz nedelje u nedelju vidimo samo ubrzavanje i ne samo što je više zaraženih nego se i virus i brže prenosi, uvećava se ta reprodukciona stopa. U naredne dve nedelje biće intenzivan porast broja zaraženih. Zaravnjenje će doći tek nakon usporavanja, pa ćemo još nekoliko nedelja imati jasno vidljiv porast.

I zvanično prelazimo 10.000 novozaraženih na dan?

- Ne sme biti iznenađenje ako uđemo u petocifrene brojeve, jer smo u turističkoj sezoni, naši ljudi odlaze u područja gde je ovakva situacija bila još pre nedelju dana.

VIŠAK SMRTNOSTI

Ekonomist je izračunao da Srbija za dve godine pandemije ima više od 60.000 viška smrtnosti (od aprila 2020. do kraja maja 2022) i da smo na neslavnom drugom mestu, posle Bugarske. A zvanično imamo 16.000 preminulih od kovida.

- To su statistički podaci koji ne mogu da se relativizuju, pitanje je samo koliki broj zemalja je ušao u tu analizu. O višku smrtnosti ja sam prvi govorio, moja procena je tada bila da je bilo tri puta više preminulih, što otprilike i dan-danas odgovara situaciji.

Nije bitno u krajnjem slučaju koliko je država u analizi, već da je čak 60.000 razlika između petogodišnjeg proseka preminulih u Srbiji i umrlih za dve godine u pandemiji.

- Ja znam za onih 14.000 i 27.000 viška smrtnosti u 2020. i 2021, a ovo su preseki po mesecima. Višak smrtnosti i dalje će da se javlja, to traži temeljnu analizu, koja će dosezati najmanje dve decenije unazad i procenu za najmanje pet godina unapred. Treba vrlo jasno da se kaže zašto se ovo desilo. Delom može da se misli da je zbog nesprovedenja rigoroznih mera, ali pričati o tome nakon što već godinu i po dana imamo vakcine, a ne govoriti o nesprovedenoj vakcinaciji jeste skretanje s teme. Glavni adut u ovom trenutku nam je vakcina.

Obaramo rekord od 19.901 slučaj za dan?

- Iskreno se nadam da nećemo, ali sve zavisi od evolutivnog puta virusa.

Nije daleko ni septembar, kada kreću kolektivi i škole.

- Moramo sačekati avgust da vidimo šta može da se očekuje. Ako bude ovakva klinička slika kao sada, to za školarce ne znači ništa, neće imati problem. Međutim, problem je što će prenositi virus na starije. Videćemo, ne znam za druge viruse koji ne daju imunitet, kao što je sada ovo.

Sad će neko da kaže eto dokaza da je smućkan u laboratoriji.

- Nema dokaza ni da jeste, ni da nije. Ali ovaj evolutivni tok je nešto što se samo od sebe dešava, ne mogu da zamislim da to čine ikakve laboratorije.

Dodatni problem je i to što omikron BA.5 probija sve imunitete, pa čak i ako si jednom imao taj soj, možeš opet?

- Tako govore podaci, a u Srbiji nemamo drugu varijantu osim omikrona. Zapravo, imamo sve njegove podvarijante, osim BA.3. Inače, kentaur je izmišljena stvar, nema ga u novim nazivima. Novi naziv za varijantu za brigu je omikron i sve je ovo pod omikronom. A kad se ipak kaže kentaur, misli se na BA2, ali to nije BA.2.75. Mi imamo BA.2.71 i BA.2.72, što je vrlo blisko tom BA2.75, zbog koga se sad širi panika. Ali ne očekuje se tu ništa novo, BA5 je sam vrh zaraznosti. I sve kraće traje željeni imunitet, i vakcinalni, i prirodni. Uz dobru okolnost da je dominantno blaga bolest.

Pa kako da se ponašamo? I dalje opušteno?

- Suština je da uvek treba izbegavati zaražavanje, ne ići na velike skupove, i to pre svega hronični bolesnici i stariji od 65 godina. Ali to važi i za sve ako hoće da izbegnu zaražavanje. To je i obaveza svih nas. I treba se vakcinisati odgovarajućom dozom, jer su dosadašnji podaci potvrdili da se teške forme bolesti zbog kojih se hospitalizuje i smrt manje javljaju kod vakcinisanih. Efektivnost vakcine je i dalje oko 70 odsto, pogotovu za smrtni ishod.

Da li je odumro krizni štab?

- Činjenica je da se krizni štab dugo nije sastajao, ali je pitanje i šta bi rešavao i šta bi mogao da donese u ovom trenutku. Lično smatram da treba upozoravati stanovništvo da su mere na snazi, pogotovu za zabrane poseta za zdravstvene i socijalne ustanove i maske u njima.

Pa to je i jedina mera.

- Treba naglašavati da se snažno preporučuju mere nošenja maski u zatvorenom prostoru, a najbolja je N95 ili FFP2. Vidimo da ovaj BA.5 mimoilazi sve imunitete.

Znači li to da ćemo se svakako svi prokužiti tim BA.5?

- Ja dosada nijednom nisam imao kovid, primio sam četiri doze, očekujem i petu. Ljudi razmišljaju da su vakcine štetne, a ja samo o tome da njima treniram svoj organizam za potpunu odbranu od bilo koje varijante.

Ali vi ste jedan u milion.

- Pa ne baš, svi članovi moje porodice nisu se nijednom zarazili.

A pogledajte većinu.

- Da, 90 odsto njih se isključilo potpuno, ništa više ne slušaju, dok je 10 odsto onih koji i dalje pokušavaju racionalno da odrede kada će da stave masku.

Pa ipak znači da ćemo se svi prokužiti?

- Posle jednog broja godina sasvim sigurno će doći do potpunog prokužavanja.

OBRATITI PAŽNJU NA GROZNICU ZAPADNOG NILA

U Africi je detektovan izuzetno smrtonosan maburg virus, treba li i zbog toga da strahujemo?

- Prenose ga slepi miševi i zeleni majmuni, kojih nema kod nas, ali pitanje je šta će u budućnosti učiniti klimatske promene i izmene vektora. O svim bolestima koje nam se čine daleko treba da razmišljamo. Isto tako nam se groznica Zapadnog Nila činila daleko, a sada je među nama.

Treba li da nas brine?

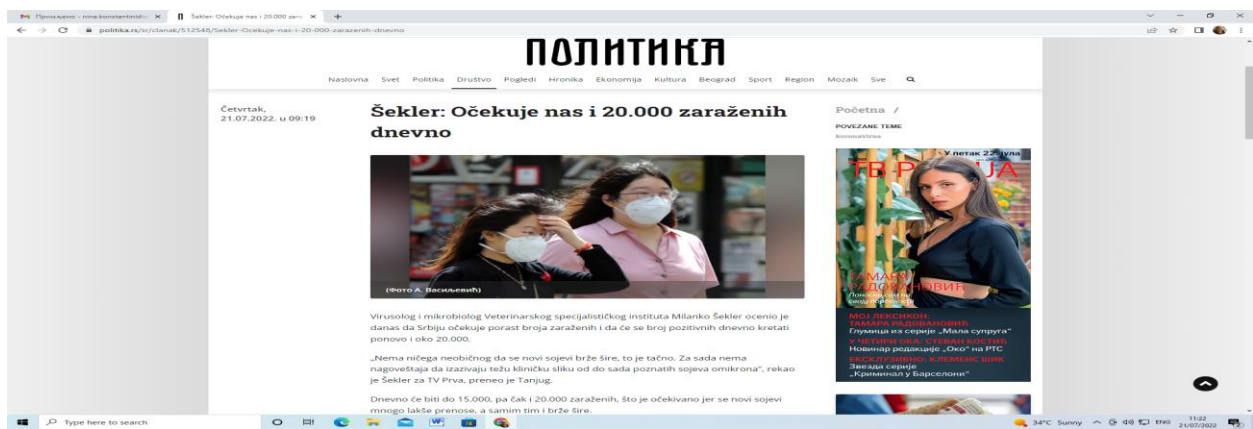
- Moramo da smanjujemo mogućnost prenošenja uništavanjem komaraca i da vodimo računa prilikom postavljanja dijagnoze. Pogotovu u avgustu i septembru, kada to dominira. Da se eventualne pojave teških formi povezuju i sa mogućnošću da je reč o groznici Zapadnog Nila. Još pre 2010. imali veliki broj encefalita (upala mozga, prim. aut.), koji su pripisivani enterovirusima, a nije nemoguće da je već tada bila prisutna groznica Zapadnog Nila, a da nije bila prepoznata.

NE TREBA DA SE UZNEMIRAVAMO ZBOG MAJMUNSKIH BOGINJA

Jesmo li se nekako, s nekoliko registrovanih slučajeva, provukli s majmunskim boginjama?

- Nema provlačenja, majmunske boginje biće tema i u narednom periodu, ali daleko manje značajna da bismo se zbog nje posebno uznemiravali. Međutim, to ne znači da ne smemo biti na oprezu. "Batut" je prosledio stručno metodološko uputstvo i ustanove treba da rade svoj posao.

ПОЛИТИКА

Šekler: Očekuje nas i 20.000 zaraženih dnevno

Virusolog i mikrobiolog Veterinarskog specijalističkog instituta Milanko Šekler ocenio je danas da Srbiju očekuje porast broja zaraženih i da će se broj pozitivnih dnevno kretati ponovo i oko 20.000.

„Nema ničega neobičnog da se novi sojevi brže šire, to je tačno. Za sada nema nagoveštaja da izazivaju težu kliničku sliku od do sada poznatih sojeva omikrona”, rekao je Šekler za TV Prva, preneo je Tanjug.

Dnevno će biti do 15.000, pa čak i 20.000 zaraženih, što je očekivano jer se novi sojevi mnogo lakše prenose, a samim tim i brže šire.

Na pitanje zašto koronu dobijaju ljudi koji su je preležali čak i više puta, pa i vakcinisani kaže da se i grip vraća ako ga preležimo, pa to nikome nije neobično: „U decembru 2020. sam rekao da vakcina nije čarobni štapić i da ne treba očekivati čudo od vakcine, ona služi da se bolest lakše podnese”.

Prema njegovim rečima, važan je pre svega individualni imunitet.

Na pitanje da li nam sledi novi talas koronavirusa, kaže da ga ne brine očekivani porast zaraženih, jer novi sojevi omikrona daju mnogo blaže forme bolesti.

Dodao je i da razume i zašto neke zemlje gde je broj zaraženih prevazišao broj inficiranih u odnosu na prethodni talas, nisu uvele posebne mere.

„To je individualno, ljudi treba da budu odgovorni i da znaju gde idu i da li su vakcinisani i da ako nisu vakcinisani, ne idu na velika okupljanja. Moraju da se naviknu da žive u takvim okolnostima. Oni koju su vakcinisani isto treba da vode računa, ali mora da se zna da su male šanse da se bolest kod njih iskomplikuje”, rekao je Šekler.

Mere zaštite svode se, kako je dodao, u velikoj meri na individualnu odgovornost, prema zdravlju i prema društvu.